

Vzteklina - rizika a postup při pokousání zvířetem

29.09.2026

Vzteklina

– rizika a postup při pokousání zvířetem

Vzteklina je smrtelné virové onemocnění, které napadá téměř všechny teplokrevné živočichy. Přenáší se slinami – nejčastěji kousnutím, ale k nákaze může dojít i škrábnutím nebo zanesením slin do otevřené rány.

Při jakémkoliv poranění zvířetem je nutné posoudit nejen nakažovou situaci v dané zemi, ale i druh zvířete a jeho původ:

- **Hlodavci a domácí mazlíčci:** Pokud vás kousne zakrslý králík vašich dětí, který žije pouze v bytě a narodil se v ČR, je riziko téměř nulové. U hlodavců a drobných savců je přenos vztekliny obecně velmi vzácný.
- **Importovaná zvířata:** Zvýšené riziko představují zejména psi dovezení ze zemí s výskytem vztekliny (např. v rámci záchranných dovozů polodivokých psů ze třetích zemí mimo EU). Tato zvířata mají mnohdy nejasný původ či pochybnou dokumentaci o očkování a titru protilátek. Vzhledem k tomu, že inkubační doba vztekliny může být i několik let, nelze považovat za zcela bezrizikového ani psa, který je v ČR již několik měsíců.
- **Netopýři v ČR:** Specifickou kapitolu představuje pokousání netopýřem. Netopýři jsou schopni přenášet různé varianty lyssavirů (virů způsobujících vzteklinu) Čeští netopýři přenášejí nejčastěji Evropský netopýří virus, což je jiná varianta, než přenáší lišky. To však nemění nic na tom, že riziko nákazy je reálné. Vzhledem k jejich drobným zoubkům může být poranění snadno přehlédnutelné, což představuje nebezpečí zejména u dětí.

Co dělat při pokousání domácím zvířetem (většinou psem)?

1. **Ošetřete ránu:** Ránu co nejdříve důkladně vymyjte mýdlem a vodou nebo vyhledejte lékaře.
2. **Zajistěte prohlídku zvířete:** Domluvte se s majitelem, aby se se zvířetem dostavil k veterináři. Ten provede kontrolu očkování a klinické vyšetření zvířete **1. a 5. den** od incidentu.
3. **Předejte zprávu lékaři:** Výsledky vyšetření zvířete předejte ošetřujícímu lékaři.

Upozornění: Pokud majitel zvířete odmítá spolupracovat, kontaktujte Policii ČR.

Co dělat při pokousání volně žijícím zvířetem?

1. **Sledujte chování zvířete:** Všimněte si, zda se zvíře chovalo přirozeně, nebo vykazovalo neobvyklé či zvláštní chování.
2. **Zajistěte zvíře (je-li to možné):** Pokud je to bezpečné, zvíře zajistěte (např. netopýra přiklopte krabičkou). V opačném případě informujte mysliveckého hospodáře.
3. **Ošetřete ránu a navštivte lékaře:** Ránu vymyjte mýdlem a vyhledejte lékařskou péči. V případě pokousání netopýřem, je pokousané osobě nutné podat vakcínu a sérum bez ohledu na to, zda netopýr odletěl, nebo zůstal na místě a je tedy možné jej poslat do laboratoře.
4. **Kontaktujte Krajskou veterinární správu (KVS) v případě, že jste zvíře odchytili:** Postupujte podle jejich pokynů. Zvíře je zpravidla nutné laboratorně vyšetřit na přítomnost vztekliny.

Ačkoliv je Česká republika prostá nákazy u lišek, **netopýři jsou stále rezervoárem vztekliny**. Vzteklina je smrtelné onemocnění, proto jsou včasná prevence a správný postup při poranění zcela zásadní.